

2. ΧΡΥΣΟΒΟΥΛΛΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΚΑΡΛΑΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΓΚΙΚΑ ΒΟΕΒΟΔΑ*

Ἰωάννης Σκαρλάτος Γρηγορίου Γκίκα Βοεβόδα, ἐλέω Θεοῦ αὐθέντης καὶ ἡγε-
μῶν πάσης Οὐγγροβλαχίας.

- Στοχαζόμενοι τὸ ἀπαραίτητον χρέος ὅποῦ ἔχομεν διὰ τὰ φροντίζωμεν ἀγρύπνοις
ὁμμασι καὶ νοῖ διεγειρεμένῳ πάνθ' ὅσα συντείνουσι καὶ ἀφορῶσιν εἰς καλὴν
5 διοίκησιν καὶ εὐκοσμίαν τῆς ἡς ἐλάχομεν θεόθεν ἡγεμονίας καὶ φροντίζοντες
περὶ πάντων κατὰ τὸ ἐφικτόν, ἠθελήσαμεν κατὰ τὸ δυνατόν πρὸς τοῖς ἄλλοις
τὰ ἀνακαλέσωμεν καὶ τὴν σύστασιν τῶν εὐσεβῶν νόμων παρεωραμένων ὅπως
δήποτε, ἐφ' ᾧ διενεργῶνται προσφυῶς καὶ ἀρμοδίως κατὰ τε τὸν νοῦν καὶ τὴν
θέλησιν αὐτῶν καὶ οὐχὶ καταχρηστικῶς ἅμα καὶ ἀπερισκέπτως, καθὼς ἕως
10 τώρα ἔτυχον τὰ ἐνεργῶνται τὸ ὅποῖον αὐτὸ ἐγένετο αἰτία μεγάλης βλάβης εἰς
ἕνα ἕκαστον τῶν κρινομένων καὶ αἰτία εἰς τὸ τὰ προσκρούσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς
τὸν ἅγιον θεὸν τὸν δωρησάμενον ἡμῖν τὴν ἡγεμονίαν ταύτην καὶ τὰ κατηγορηθῶ-
μεν ἀμελείας ἅμα καὶ ἀχαριστίας· ἀμελείας μὲν ὥς ἀμελοῦντες τῆς καλῆς οἰακο-
στροφίας τοῦ πολυκυμάντου τούτου σκάφους τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων καὶ μὴ
15 προσορμίζοντες αὐτὸ εἰς εὐδίους λιμένας διὰ τοῦ ἀνήκοντος δικαίου ὅποῦ κατὰ
χρέος πρέπει τὰ ἀποδίδωμεν εἰς κάθε μίαν ὑπόθεσιν καὶ μὲ τοῦτο τὰ κάμνωμεν
τὰ ἀναπαύεται ἕκαστος διὰ τὰ μὴ γυγγύζει καὶ τὰ μὴν ἀγανακτῇ ὥς κλυδωνιζό-
μενος ὑπὸ τῆς ἀδικίας. ἀχαριστίας δέ, ὥς μὴ δείξαντες καρποὺς εὐχαριστίας
εἰς τὸν ἅγιον Θεὸν διὰ τε ἄλλων ὀφειλομένων παντοίων ἔργων ἀρετῆς καὶ μάλι-
20 στα τῆς δικαιοσύνης ἐν ᾗ ἐπαναπαύεται. Τοῦ ἔργου τούτου τοίνυν ἀμφοτέραις

* Ἀνέκδοτον χειρόγραφον ἐκδιδόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χειρογράφων τῆς Ρουμανικῆς Ἀκα-
δημίας, Ms. gr. 131 f^o2-2v, 378 p. 9, 10, καὶ 987 f^o3-3v. Μετάφρασις τοῦ χρυσοβούλλου, I.
Peretz, Curs de Istoria dreptului, 4 (1931) σ.σ. 25 - 27.

Ἡ μεταγραφὴ τοῦ κειμένου ἐκ τῶν κωδίκων ἐγένετο ὑπὸ τῆς Emanuela Popescu, τὸ δὲ
κριτικὸν ὑπόμνημα συνετάγη ὑπὸ Valentin Georgesco.

3. Στοχαζόμενοι] 987 : Σ *modeste ornatus*

8. ὅπως δὴποτε] 987 : ...οτε *correctio scribae posterior videtur.*

10. αἰτία] 987 : ἀ... *correctio scribae posterior videtur.*

16. μετα] 987 : ...τα *correctio scribae posterior videtur.*

19. παντοίων] 987 : ...ων *correctio scribae posterior videtur.*

- ταῖς χερσὶ δραζάμενοι ἀπεφασίσαμεν διὰ τὸ ἐνεργήσωμεν τοῦτο καὶ τὸ συστή-
σωμεν τοὺς καθ' ἡμᾶς εὐσεβεῖς νόμους, οἵτινες ὄντες οὐ μόνον πάντῃ ἀσαφεῖς,
ἀλλὰ καὶ διαμεμερισμένοι εἰς πολλὰ νομικὰ βιβλία, ἐδέοντο ἅμα καὶ μεταφρά-
σεως κατὰ τὸ νόημα αὐτῶν καὶ συλλογῆς ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων βασιλικῶν
25 τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν, καὶ* μὴν καὶ ἐκλογῆς· κἀντεῦθεν καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν
τούτου διωρίσαμεν τὸν τιμιώτατον καὶ λογιώτατον ὕπατον τῶν φιλοσόφων τῆς
τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας τὸν καὶ πρόην μέγαν Παχάρνικον Μιχαήλ
Φωτεινόπουλον Χίον, ἄνδρα δόκιμον καὶ ἀρμόδιον τὴν τε θύραθεν καὶ ἐκκλη-
σιαστικὴν παιδείαν ἐξησκημένον καὶ πρὸς τοὺς νόμους εὐφυῶς ἔχοντα ὅστις
30 καὶ ἐξερευνήσας ἀκριβῶς καὶ μὲν κάθε ἐπιμέλειαν ἐξηκριβώσας τὰς τε νομικὰς
διαταγὰς καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας καὶ ὅσα ἄλλα ἐπωφελῆ καὶ ἀρμό-
δια εἰς τὰς παρεμπιμπτούσας ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς τῆς δυστυχοῦς τῶν πρα-
γμάτων καταστάσεως ὑποθέσεις καὶ εἰς ἐν ταῦτα πάντα συνάξας ἐξεδώθηκε τὸ
παρὸν σύνταγμα ἐν τρισὶ βιβλίοις διηρημένον, ὅπερ καὶ δοκιμασθὲν ἀκριβῶς
35 παρὰ σοφῶν ἀνδρῶν καὶ εὖρεθὲν φυλάττον ἀπαραλλάκτως τὸ γνήσιον νόημα καὶ
σκοπὸν τῶν νόμων καὶ τὴν θέλησιν αὐτῶν ἐξεδόθη εἰς κοινὴν ὠφελείαν καὶ
χρῆσιν πάντων τῶν κριτηρίων ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν**.

*In omnibus codicibus vñ clare inest.

** In codice 987 etiam aliae posteriores non magni momenti insunt correctiones.

21. ταῖς] om. 131.

27. Χ(ριστου)] Χριστου 131.

27. Παχάρν(ικος)] παχάρνικος 131.

34. δοκιμα-] 987: xi correctio scribae posterior videtur.

